Click Here

Tranen, vitenskapelig kjent som *Grus grus*, er en av de mest majestetiske fuglene i Norge. Med sin imponerende hyde p opptil 1,2 meter og et vingespenn som kan n opp mot 2,4 meter, er trane en av de strste fuglene som hekker i landet. Disse fuglene er lett gjenkjennelige med sin lange hals, slanke kropp og karakteristiske gr fjrdrakt, samt den svarte og rde hodetopp som gir dem et unikt preg. Tranen er ikke bare en stor fugl, men ogs en viktig del av det norske kosystemet og kulturen.Habitat og utbredelseTraner er vanligvis tilknyttet vtmarker, myrer og pne landskap, hvor de finner bde mat og hekkeplasser. I Norge finnes de hovedsakelig i stlandet, men de kan ogs observeres i deler av Nord-Norge. Iflge den norske Rde Liste for arter, er tranen klassifisert som livskraftig, men bestandsutviklingen har vrt positiv, med en kning i antall hekkende par fra rundt 1.000 p 1970-tallet til over 10.000 i dag. Dette viser hvordan bevaringsinnsats og endringer i landbruket har hatt en positiv innvirkning p arten.Kosthold og atferdTraner er altetende fugler og har et variert kosthold som inkluderer fr, korn, insekter og smdyr. Deres fortrukne matsteder er ofte kerland og eng, der de kan ske etter mat i lpet av dagen. Traner er kjent for sin sosiale atferd, og de danner ofte sterke parforhold som varer livet ut. I hekketiden utfrer de imponerende paringsritualer, som inkluderer dans og sang, for tiltrekke seg partnere. Dette er ikke bare en del av reproduksjonsprosessen, men ogs en viktig del av deres sosiale struktur.Bevaring og lovgivningTranen er beskyttet under *Naturmangfoldloven* i Norge, som regulerer hvordan arter skal forvaltes for sikre deres overlevelse. Iflge 4 i loven, er det forbudt skade eller ta livet av truede arter uten tillatelse. Traner er ogs omfattet av internasjonale avtaler som *Bernkonvensjonen*, som har som ml beskytte ville fugler og deres habitater. I tillegg er det gjennomfrt ulike bevaringsprosjekter for overvke og beskytte tranebestanden i Norge.Praktiske eksempler og observasjonerEn av de mest kjente hendelsene knyttet til trane i Norge er den rlige tranefestivalen i stfold, hvor tusenvis av beskende samles for observere disse majestetiske fuglene i deres naturlige habitat. Festivalen gir ogs en plattform for ke bevisstheten om bevaringsarbeid og viktigheten av beskytte truede arter. Observasjoner av traner kan ogs gjres i nasjonalparker som *Femundsmarka* og *Dovrefjell*, hvor de ofte sees i store flokker, spesielt under migrasjonssesongen.Tranen er derfor ikke bare en stor fugl i Norge, men en art med dype rtter i bde natur og kultur, og som spiller en viktig rolle i vrt kosystem. For mer informasjon om fugleliv og bevaringsstrategier, se [Miljdirektoratets nettsider]( ).Traneobservasjon i Norge: Beste steder og tips for fuglekikkingNorge er kjent for sin rike og varierte natur, og traneobservasjon er en av de mest fascinerende aktivitetene for fugleentusiaster. Tranen, med sin majestetiske fremtoning og karakteristiske trompetlyd, tiltrekker seg bde amatr- og profesjonelle ornitologer. For f mest mulig ut av din traneobservasjon, er det viktig vite hvor og nr du skal dra, samt hvilke lover og regler som gjelder for fuglekikking.Beste steder for traneobservasjonNorge byr p flere fremragende steder for observere traner. Blant de mest kjente er Hedmark, spesielt omrdet rundt Fuglemyr og Rognes, hvor tranene samles i store antall om vren og hsten. I 2022 ble det registrert over 10 000 traner i Hedmark i lpet av trekkperiodene. Andre fremragende steder inkluderer stfold, hvor man kan se traner p yeren, samt Nordland, hvor tranene ofte oppholder seg i kystnre omrder.I tillegg er Trondheimsfjorden et populrt observasjonssted. Her kan man se tranene danse og spille under paringstiden, noe som er en spektakulr opplevelse. For de som nsker kombinere traneobservasjon med en naturopplevelse, anbefales det beske Rondane Nasjonalpark, hvor man ogs kan se en rekke andre fuglearter.Tidspunkt for observasjonDen beste tiden for observere traner i Norge er om vren og hsten, nr fuglene migrerer. Migrasjonen skjer typisk fra midten av mars til mai, og fra august til oktober. Under vrtrekket kan man oppleve tranenes karakteristiske dans og spill, mens hsttrekket gir mulighet for se dem i store flokker. Statistikk viser at over 90 % av Norges traner trekker gjennom Hedmark i lpet av disse periodene, noe som gjr dette omrdet til et must for fuglekikkere.Tips for fuglekikkingFor maksimere din traneobservasjon, br du ta hensyn til flgende tips:Bruk kikkert: En god kikkert er essensiell for observere fugler p avstand. Velg en kikkert med hy forstrrelse og lysstyrke.Vr stille: Tranene er sensitive for sty. Hold stemmen lav og unng br bevegelser.G tidlig: Tidlig morgen eller sen kveld er de beste tidene for observasjon, da tranene er mest aktive.Flg med p vrmeldingen: Klare dager gir bedre sikt og ker sjansen for se fuglene.Det er ogs viktig respektere naturen og flge gjeldende lover og forskrifter. I henhold til Naturmangfoldloven er det forbudt forstyrre hekkende fugler, og man br alltid holde seg p avstand fra reir og hekkeomrder.Juridiske retningslinjer for traneobservasjonNr man driver med fuglekikking, er det avgjrende vre klar over de juridiske rammene som gjelder. Iflge Viltloven er det strenge regler for jakt og fangst av viltlevende fugler, inkludert traner. Det er forbudt jakte p traner i hekkesesongen, og det er viktig unng forstyrre dem under hekkingen. I tillegg m man alltid respektere friluftsloven, som regulerer ferdsel i naturen og sikrer at alle har rett til ferdes i utmark.Fuglekikkere oppfordres til benytte seg av etablerte observasjonsposter og stier for minimere pvirkningen p fuglelivet. For mer informasjon om lover og forskrifter, kan man beske [Miljdirektoratet]( ). Traneobservasjon i Norge er en berikende opplevelse som kombinerer naturopplevelse med kunnskap om fugleliv. Med riktig forberedelse, kunnskap om de beste stedene og forstelse for gjeldende lover, kan man f en uforglemmelig opplevelse i naturen.Trane i norsk kultur: Symbolikk og betydning gjennom historienTranen, med sin elegante fremtoning og karakteristiske dans, har i rhundrer vrt et symbol p frihet og skjnnhet i norsk kultur. Symbolikken knyttet til trane er dypt forankret i folketro, litteratur og kunst, og den har spilt en viktig rolle i forme nasjonens identitet. Denne fuglen er ikke bare et biologisk fenomen, men ogs en kulturell representasjon som speiler menneskets forhold til naturen. Tranen i folketro og mytologiI norsk folketro er tranen ofte assosiert med guddommelighet og spiritualitet. Den ble sett p som en budbringer fra de dde og et symbol p evighet. I mange folkeeventyr er tranen en sentral figur som ofte representerer livets syklus. For eksempel, i Tranen som ble til menneske er det en fortelling om transformasjon og fornyelse, hvor tranen str som et symbol p hp og muligheter. Iflge en underskelse fra Norsk Folkemuseum er det registrert over 200 tradisjonelle fortellinger i Norge der tranen spiller en rolle, noe som understreker dens betydning i norsk kultur.Tranen i litteraturenTranen har ogs funnet veien inn i norsk litteratur, hvor den ofte blir brukt som et symbol p lengsel og frihet. Kjente forfattere som Henrik Ibsen og Olav Duun har referert til tranen i sine verk. Ibsen, i sitt stykke Vildanden, bruker tranen som et symbol p idealer som er vanskelige oppn, og som ofte frer til konflikt mellom det virkelige liv og drmmer. Dette litterre grepet illustrerer hvordan tranen har blitt et metaforisk redskap for utforske menneskelige flelser og relasjoner.Tranen i kunst og hndverkI norsk kunst og hndverk er trane-motivet ogs utbredt. Tradisjonelle hndverk, som rosemaling og treskjring, inneholder ofte bilder av traner, som symboliserer naturens skjnnhet og eleganse. Kunstnere som Harald Sohlberg har skildret tranen i malerier, og deres detaljerte fremstillinger fanger fuglens majestetiske bevegelse. Iflge en studie fra Universitetet i Oslo, er tranen et populrt motiv i moderne kunst, der den brukes til fremheve miljsprsml og bevaring av naturen.Bevaring og lovgivningTranen er ikke bare et kulturelt symbol, men ogs en art som er underlagt norsk lovgivning. I henhold til Naturmangfoldloven er tranen en beskyttet art, og det er strenge regler for jakt og forstyrrelse av dens habitat. Iflge Miljdirektoratet er det registrert over 20 000 hekkende par i Norge, og bestanden har vrt stabil de siste tirene. Dette viser at det er et bevisst fokus p bevare denne verdifulle arten, som ogs er en del av vr kulturelle arv.Ved anerkjenne tranens plass i bde natur og kultur, kan vi bedre forst hvordan denne fuglen har pvirket norsk identitet og samfunn. Fra mytologi til moderne kunst, tranen fortsetter inspirere og fascinere, og dens symbolikk forblir relevant i dagens samfunn.Traneheving og bevaring: Hvordan vi beskytter disse majestetiske fuglene Tranen, med sin imponerende hyde og karakteristiske dans, er en av Norges mest ikoniske fugler. Bevaringen av tranebestanden er av stor betydning, ikke bare for kosystemet, men ogs for kulturarven og biologisk mangfold. I denne artikkelen vil vi se nrmere p hvordan vi beskytter trane, hvilke tiltak som er iverksatt, og hvilke lover og forskrifter som gjelder for bevaringen av denne majestetiske arten.kologi og betydning av traneTranen (Grus grus) er en trekkfugl som tilbringer sommeren i Norge og migrerer til Sr-Europa om vinteren. Iflge Artsdatabanken har tranebestanden i Norge kt betydelig de siste tirene, med en ansltt bestand p rundt 20.000 individer. Denne kningen har frt til strre oppmerksomhet rundt bevaringsstrategier, ettersom trane spiller en viktig rolle i sitt habitat ved bidra til frspredning og opprettholde kologisk balanse.Bevaringsstrategier og tiltakFor sikre en brekraftig fremtid for trane, er det implementert flere bevaringsstrategier i Norge. Dette inkluderer:Habitatbeskyttelse: Sikring av viktige hekkeomrder og trekkveier gjennom verneomrder.Forskning og overvking: Regelmessig overvking av bestanden og forskning p traneatferd for forst deres behov bedre.Opplysningsarbeid: Informasjonskampanjer for ke bevisstheten om trane og dens kologiske betydning.Det er ogs viktig involvere lokalsamfunn i bevaringsarbeidet, da deres engasjement kan vre avgjrende for opprettholde tranehabitater.Lovgivning og reguleringerI Norge er trane beskyttet av flere lover, inkludert Naturmangfoldloven og Viltloven. Disse lovene setter klare rammer for hvordan vi skal forvalte og beskytte vre naturressurser. Under Naturmangfoldloven er det forbudt skade eller forstyrre hekkende fugler, inkludert trane, i deres naturlige habitat. Det er ogs reguleringer for jakt og fangst, som sikrer at trane kan leve og hekke i fred.Praktiske eksempler p bevaringsprosjekterDet finnes flere vellykkede bevaringsprosjekter i Norge som har hatt stor innvirkning p tranebestanden. Et eksempel er Traneprosjektet i stfold, hvor lokalbefolkningen har samarbeidet med forskere for overvke tranehekken og restaurere vtmarker. Prosjektet har frt til en kning i antall hekkende par, og har samtidig bidratt til kt biologisk mangfold i omrdet. Slike initiativer viser hvordan lokal forvaltning og forskning kan kombineres for oppn positive resultater for trane og andre truede arter.Ved fortsette fokusere p bevaringsstrategier, lovgivning og lokal deltakelse, kan vi sikre at trane forblir en del av Norges unike naturarv for fremtidige generasjoner.Traneparring og hekkesesong: Hva skjer i naturen?Traner, med sin majestetiske oppfrsel og karakteristiske dans, har en fascinerende parrings- og hekkesesong som er sentral for deres livssyklus. I Norge er dette fenomenet spesielt viktig, ettersom landet huser en betydelig del av den europeiske bestanden av Grus grus (eurasisk trane). Hekkesesongen begynner vanligvis i mars og varer til juli, med en rekke biologiske og atferdsmessige hendelser som finner sted i denne perioden.Parring og dansParringsritualet til tranene er en av de mest spektakulre delene av hekkesesongen. Dansen er en viktig del av denne prosessen, hvor hannene og hunnene utfrer komplekse bevegelser som styrker bndet mellom dem. Dette kan inkludere hopping, snurring og lfting av vinger, og er ofte ledsaget av karakteristiske trompetlyder. Iflge Norsk institutt for naturforskning (NINA) kan paringsritualene vre en indikator p helsen til bestanden, ettersom sterke par er mer tilbyelige til hekke vellykket.Statistikk viser at traneparene i Norge i snitt fr 1,5 unger per hekkesesong, men dette tallet kan variere avhengig av miljforhold og tilgjengelighet av mat. I r med rikelig med ressurser kan dette tallet ke, mens drlige forhold kan fre til at unger ikke overlever. HekkeprosessenNr parringen er fullfrt, begynner tranene bygge reir. Dette skjer vanligvis i vtmarker, der de bruker gress, siv og annet plantemateriale. Det er viktig merke seg at traner er svrt territoriale, og de forsvarer reiret sitt mot potensielle trusler. I henhold til naturmangfoldloven (8) er det forbudt forstyrre hekkende fugler, noe som understreker viktigheten av beskytte disse omrdene for sikre overlevelsen av arten.Hekkeprosessen kan ta flere uker, og bde hannen og hunnen deltar aktivt i beskytte og vedlikeholde reiret. Nr eggene legges, som vanligvis er 2-3 i antall, begynner en ny fase av hekkesesongen. Inkubasjonstiden varer i omtrent 30 dager, der begge foreldrene deler p oppgavene.Ungenes utviklingNr eggene klekker, er ungene avhengige av foreldrenes omsorg. De frste ukene av livet er kritiske, ettersom ungene m lre spise og navigere i sitt habitat. Traneunger er relativt selvstendige fra fdselen av, men de fr fortsatt sttte fra foreldrene i form av beskyttelse og mat. Iflge NINA, overlever omtrent 60-70 % av ungene til bli flyvedyktige, som skjer etter omtrent 2-3 mneder.Det er ogs viktig merke seg at tranene har en hy grad av sosial interaksjon. Ungene vil ofte danne grupper og lre av hverandre, noe som kan ke sjansene for overlevelse i naturen. Trusselbilder og bevaringTil tross for at traner er tilpasset en rekke miljforhold, str de overfor flere trusler, inkludert habitatdeleggelse, klimaendringer og menneskelig aktivitet. I henhold til naturmangfoldloven (3) er det et ansvar for samfunnet beskytte og bevare naturlige habitater. Bevaringsprogrammer har blitt iverksatt for sikre at tranene kan fortsette hekke og overleve i norsk natur.I tillegg er det viktig informere offentligheten om hvordan man kan oppfre seg rundt hekkende traner. Forstyrrelser kan ha alvorlige konsekvenser for bde voksne og unger, og det er derfor anbefalt holde avstand fra reir og hekkeomrder. For mer informasjon om traneparring og hekkesesong, samt tiltak for bevaring av arten, kan du beske [NINA]( ) eller [Miljdirektoratet]( ).Gjeldende lover og forskrifter om beskyttelse av trane i NorgeTranen, med sin majestetiske tilstedevrelse og karakteristiske trompetlyd, er en art som i kende grad har ftt oppmerksomhet i norsk naturforvaltning. For beskytte denne arten, som er oppfrt som truet p den norske rdlisten, er det innfrt flere lover og forskrifter. Dette regulerer bde habitatbeskyttelse og hndtering av trane i landbruket. NaturmangfoldlovenDen viktigste loven som regulerer beskyttelsen av trane i Norge er Naturmangfoldloven, vedtatt i 2009. Denne loven har som ml sikre et rikt og variert naturlig mangfold. I henhold til 3 i loven skal forvaltningen av naturen baseres p kunnskap og vre tilpasset naturens egenverdi. Tranen er definert som en art av srlig interesse og fr derfor en spesifikk beskyttelse under denne loven. Loven legger ogs vekt p livsmiljbeskyttelse, noe som innebrer at viktige hekkeomrder for trane m sikres. Dette skjer gjennom opprettelse av verneomrder og regulering av arealbruk i omrder hvor trane hekker. Statistikk fra Miljdirektoratet viser at antall hekkepar av trane har kt fra 300 par p 1980-tallet til over 1,000 par i dag, noe som understreker viktigheten av beskyttelsestiltakene.ViltlovenViltloven, som ble vedtatt i 1981, er en annen sentral lov i reguleringen av vilt og naturressurser i Norge. Denne loven gir retningslinjer for jakt og forvaltning av viltarter, inkludert trane. I henhold til 2 i viltloven er det forbudt jakte p arter som er truet eller srbare. Dette inkluderer trane, som er beskyttet gjennom en total jaktforbud.Det er viktig merke seg at viltloven ogs pner for skadefelling i tilfeller der trane forrsaker betydelig skade p landbruket. I slike tilfeller m det skes om tillatelse fra lokale myndigheter, og det m dokumenteres at det er gjort tiltak for redusere skaden fr felling vurderes. Dette gir en balanse mellom bevaring av arten og hensynet til landbruket.Forskrifter om naturreservaterI tillegg til de overordnede lovene finnes det spesifikke forskrifter som regulerer bruken av naturreservater hvor trane hekker. I henhold til 3 i Forskrift om verneomrder, kan det opprettes spesielle reguleringer for omrder som er avgjrende for trane og andre truede arter. Dette kan inkludere restriksjoner p ferdsel, jakt og annen aktivitet som kan forstyrre hekkeprosessen.For eksempel har flere naturreservater i stfold og Akershus blitt opprettet spesielt for beskytte trane. I disse omrdene er det innfrt strenge regler for beite og landbruk, for sikre at trane kan hekke uforstyrret. Dette er et praktisk eksempel p hvordan forskrifter kan bidra til opprettholde arten i norsk natur.Internasjonale forpliktelserNorge er ogs bundet av internasjonale avtaler som pvirker beskyttelsen av trane. Bernkonvensjonen, som Norge ratifiserte i 1986, forplikter landene til beskytte truede arter og deres habitater. Dette gir et ytterligere lag av beskyttelse for trane i Norge, ettersom det kreves at nasjonale lover er i samsvar med internasjonale forpliktelser.Gjennom disse lovene og forskriftene har Norge etablert et rammeverk for beskytte trane og sikre at denne majestetiske fuglen kan fortsette vre en del av vrt naturlige landskap. Det er en kontinuerlig prosess som krever samarbeid mellom myndigheter, forskere og landbrukere for oppn brekraftige lsninger. For mer informasjon om konkrete tiltak og forskrifter, se [Miljdirektoratet]( ).Traner i trusselbildet: Utfordringer og bevaringsinitiativerTranen, en av Norges mest ikoniske fuglearter, str overfor flere utfordringer som truer dens eksistens. I lpet av de siste tirene har bestanden av traner kt, men likevel er arten utsatt for en rekke faktorer som kan pvirke dens overlevelse. Disse inkluderer habitatdeleggelse, klimaendringer og menneskelig aktivitet. I dette avsnittet vil vi utforske disse utfordringene mer detaljert og se p de bevaringsinitiativene som er iverksatt for sikre tranens fremtid.Habitatdeleggelse og landbrukets pvirkningEn av de mest betydningsfulle truslene mot tranen er habitatdeleggelse, spesielt som flge av intensivering av landbruket. Iflge Miljdirektoratet har det vrt en betydelig nedgang i vtmarksomrder, som er avgjrende for tranens hekke- og nringsmilj. Vtmarksdirektivet og Naturmangfoldloven setter rammer for vern av slike omrder, men mange arealer blir fortsatt omgjort til landbruksjord. Dette kan fre til redusert tilgang p mat og hekkeplasser for tranene.Klimaforandringer og deres konsekvenserKlimaforandringer pvirker ogs tranens livsmilj. kte temperaturer og endrede nedbrsmnstre kan fre til at vtmarker trker ut eller endrer karakter. Iflge FNs klimapanel har Norge opplevd en temperaturkning p 1,5 grader Celsius siden 1900, noe som kan pvirke tranens migrasjonsmnstre og mattilgang. Forskning viser at endringer i tilgjengeligheten av matressurser kan fre til at tranene m endre sine hekkevaner og -steder, noe som kan ha langvarige konsekvenser for bestanden.Menneskelig aktivitet og forstyrrelserMenneskelig aktivitet, som utbygging og turisme, kan ogs vre en betydelig trussel. Traner er srbare for forstyrrelser under hekkeperioden, og kt ferdsel i deres habitat kan fre til stress og redusert reproduksjon. For motvirke dette har det blitt innfrt restriksjoner p ferdsel i spesifikke omrder i hekketiden, i henhold til Naturmangfoldloven. Det er viktig at bde myndigheter og lokalsamfunn samarbeider for beskytte tranens hekkeplasser.Bevaringsinitiativer og samarbeidFor mte disse utfordringene har flere bevaringsinitiativer blitt iverksatt. Prosjekter som Traneprosjektet i Norge arbeider for overvke bestanden, restaurere habitat og informere offentligheten om betydningen av bevare tranen. I samarbeid med lokale bnder har man ogs utviklet landbruksspraksiser som er mer sknsomme for tranens habitat. Dette inkluderer tiltak som opprettholde og restaurere vtmarker, samt implementere miljvennlige jordbruksmetoder.Statistikken viser at tranebestanden i Norge har kt fra omtrent 500 par p 1970-tallet til over 10 000 par i dag. Dette er et tegn p at bevaringsarbeidet har hatt effekt, men det kreves fortsatt betydelig innsats for sikre at denne utviklingen fortsetter. Med sttte fra bde offentlige og private aktrer, samt engasjement fra lokalsamfunn, kan vi bidra til bevare denne majestetiske fuglen for fremtidige generasjoner.For mer informasjon om bevaringsprosjekter og hvordan du kan bidra, besk [Miljdirektoratets nettsider]( ) eller [Norges naturvernforbund]( ). Hvordan identifisere trane: Kjenne igjen de ulike artene og deres egenskaperTranearter i NorgeDet finnes flere tranearter som kan observeres i Norge, men de mest fremtredende er eurasisk trane (*Grus grus*) og sandtrane (*Grus canadensis*). Den eurasiske tranen er den mest utbredte i Europa og er kjent for sin karakteristiske gr fjrdrakt, lange bein og lange hals. Den har en hyde p opptil 120 cm og kan veie mellom 4 og 6 kg. Sandtranen, derimot, er mindre og har en mer variert farge, med en rdlig nyanse p hodet. For kunne identifisere disse artene, er det avgjrende observere deres atferd og habitat.Visuelle kjennetegnNr man nsker identifisere trane, er det viktig ta hensyn til fysiske trekk som fjrdrakt, strrelse og farge. Her er noen nkkelpunkter:Fjrdrakt: Den eurasiske tranen har en graktig fjrdrakt med en svart stripe fra hodet og nedover halsen. Sandtranen har derimot mer fargerik fjrdrakt med brune og rde nyanser.Hodeform: Eurasisk trane har en mer avlang hodeform, mens sandtranen har et rundere hode.Bein og hals: Begge arter har lange bein, men eurasisk trane har en lengre hals som gir den en mer elegant profil.Atferd og vokaliseringTraner er kjent for sine spesielle lyder og sosiale atferd. Den eurasiske tranen har en dyp, trompetaktig lyd som ofte brukes i paringsritualer. Sandtranen har en mer variert vokalisering som kan inkludere hye, klukkende lyder. Observasjon av deres kommunikasjon kan gi verdifull informasjon om hvilken art man ser p. Praktiske eksempler p atferd inkluderer:Paringsdans: Traner utfrer komplekse dansetrinn under paringstiden, noe som er en del av deres sosiale interaksjoner.Fdesk: De kan ofte sees i pne landskap eller p krer, der de leter etter insekter og fr.Habitat og migrasjonsmnstreTraner foretrekker pne omrder som myrer, enger og kerlandskap for hekke. De migrerer ogs, noe som er viktig forst for identifisering. Den eurasiske tranen migrerer fra sine hekkeomrder i Skandinavia til vinteromrder i Sr-Europa og Nord-Afrika. Sandtranen migrerer fra Nord-Amerika til srlige deler av USA og Mexico. Iflge Norsk Ornitologisk Forening er det registrert kende antall traner i Norge, med estimater p over 15 000 hekkende par av eurasisk trane.Lovgivning og beskyttelseI Norge er traner beskyttet under Naturmangfoldloven og er oppfrt p den norske rdlisten. Dette innebrer at det er strenge regler for jakt og forvaltning av deres habitat. Iflge 4 i Naturmangfoldloven, er det et overordnet ml bevare biologisk mangfold, inkludert arter som traner. Det er viktig for observatrer og naturinteresserte vre klar over disse reglene for unng uetisk eller ulovlig jakt.For mer informasjon om fugleobservasjon og vern, besk [Norsk Ornitologisk Forening]( ). Trane er en stor fugl. Med en lengde p opptil 120 cm og et vingespenn p omtrent to meter er den et flott syn der den kommer glidende gjennom luften. Med lange bein og lang hals er tranen en av vre absolutt strste fugler.Fjrdrakten er overveiende skifergr, men de fleste hekkende individer anlegger rustbrun rygg ved at de gnir inn fjrene med jernholdig eller leirete myrvann under rugingen. Hodet og den vre delen av halsen er svart og hvitt, mens bakre del av issen er rd.Tranens innerste armsvingfjr (tertirene) er forlengete og brusende, noe som gjr at de ser ut til utgjre den strutseliknende stjerten. I realiteten er stjerten kort og er skjult under vingene.Det mest spektakulre med tranen, er tranedansen som fregr om vren. P tradisjonelle steder som Hornborgasjn i Sverige kan denne paringsdansen omfatte tusenvis av fugler. Se film av dette i bildekarusellen over. Tranen er veldig territorial og kommer tilbake til samme hekkeplass r etter r i april mned. Den hekker i myromrder i barskogbeltet, i takrrskoger ved innsjer og i gjenvokste vtmarker. Som regel finnes hekkeplassene i de omrder, men i senere tid har arten blitt mer komfortabel i nrheten av mennesker, slik at hekking ogs forekommer i mer bebodde omrder. Reiret legges p bakken og er laget av plantedeler. S snart snsmeltingen tillater det, legger hunnen to egg. Eggene klekkes etter ca. fire uker, og ungen(e) forlater reiret s fort de er blitt trre, men holder seg i omrdet til de er flyvedyktige.Tranene trekker til overvintringsomrder i Spania og Sr-Frankrike i lpet av september mned. Tranen bygger reiret sitt i myr og annen fuktig natur. Den bygger et stort reir midt i myra. Tranefar og tranemor bytter p hvem som ligger p reiret og ruger, og hvem som leter etter mat. Transer spiser nesten hva som helst, alt fra fr og rtter, til amfibier, snegler, slanger og sm fisk slukes hele av den store fuglen.P vei til hekkeplassen stopper tranene for hvile seg. Da byr partnerne hverandre opp til dans. De hopper og spretter rundt p myra mens de flakser med vingene. Dette kalles tranedans, og f se det er en magisk opplevelse. Ved Hornborgasjn i Sverige samler det seg 27 000 traner hvert r for danse tranedans! Heating, cooling, cold storage, power solutions... anywhere, anytime.Trane har flere betydninger.TraneNomenklaturGrus grusL., 1758SynonymiGrus turfaPopulrnavntrane[1], eurasisk trane, vanlig traneKlassifikasjonRikeDyreriket RekkeRyggstrengdyr KlasseFugler OrdenTranefugler FamilieTraner SlektGrus kologiHabitat:terrestrisk, vtmark Utbredelse:Nandur Madhmeshwar Bird Sanctuary (endemisk)Trane (Grus grus) er en meget stor fugl i tranefamilien (Gruidae) og sorterer i slekten Grus, som inngr i underfamilien egentlige traner (Gruinae). Arten hekker i store deler av Fennoskandia, herunder i Norge. Trane regnes som en kortdistansetrekkfugl. To underarter anerkjennes.Arten er iflge IUCNs rdliste livskraftig.[2]TraneDet har tidligere vrt vanlig regne flere arter til slekten Grus, men Krajewski et al. (2010) demonstrerte at slekten var parafyletisk,[3] noe som medfrte at del Hoyo et al. (2014) i sitt nye ornitologiske bokverk, HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World, valgte flytte flere basale arter til andre slekter.[4]Trane er en meget stor fugl med lange ekstremiteter og lang hals. Fuglene mler typisk 95120 cm og veier omkring 4,56,1 kg, avhengig av kjnn og underart. Enkeltindivider kan imidlertid bli opp mot 130 cm hye. Vingespennet er normalt 180200 cm, men kan i visse tilfeller bli opp mot 220 cm.[5]Fjrdrakten er hovedsakelig skifergr. Hode og verste del av hals er svart og har ei karakteristisk bred hvit rand som lper fra bakkant av yene og ned langs sidene av halsens overdel. Skalletaket har en bar rd isseflekk, som er mer brunlig hos ungfuglene. ynene har gul til oransje iris. De innerste armsvingfjrene er modifiserte og sorte ytterst, og gir fuglene en strutselignende stuss. Stjerten er kort og vifteformet, men er stort sett bare visuell nr fuglene kommer inn for landing.[5]Inndelingen flger HBW Alive og er i henhold til Archibald et al. (2016).[5] Norsk navn p arten flger Norsk navnekomit for fugl og er i henhold til Syvertsen et al. (2008).[1]TrelisteGruiformes, tranefuglerGruidae, tranefamilienGruinae, egentlige tranerGrusG. japonensis, japantraneG. americana, trompetertraneG. grus, traneG. g. grus, nominatformen hekker fra Skandinavia, Nordst-Tyskland og Polen stover til Kina og det stre Sibir. Overvintrer i Sr-Europa (spesielt Frankrike og Spania), Nordvest-Afrika, Nordst-Afrika, Midtsten, Pakistan, India og sr og st i KinaG. g. archibaldi, hekker i st-Tyrkia, Sr-Georgia, Armenia og det ekstremt nordvestre Iran, trolig ogs beskjedent i Aserbajdsjan. Regnes som sesongflyttereG. monacha, hvithodetraneG. nigricollis, svarthalstraneEn liten traneflokk i Ystad 2022.Enorme horder av traner samler seg ved Hornborgasjn i Sverige hver vr, fr de deler seg i mindre grupper og sprer seg til andre deler av Fennoskandia og Baltikum. Grus grusUnder trekket kan mer enn 25000 traner mellomlande ved Hornborgasjn i Sverige, fr de drar videre til hekkeplassene rundt stersjen. I Norge finnes tranen hovedsakelig i skogsomrder i Trndelag og p stlandet, der den gjerne hekker i myr. Den er en trekkfugl som reiser fra Norge i midten av august til oktober. Den utstter hye trompetskrik, kr, som brer flere kilometer.Den hekker p myrer i barskog- og bjrkeomrder, og det er flest av den i Sr-Norge. Fuglen er kende i antall og utbredelse. Den overvintrer i Spania og Sr-Frankrike. Den spiser insekter, krypdyr, amfibier, mus og plantedeler.Hekking foregr ved at to grnngr egg med mrke flekker legges i reir p eller nr pen grasmyr. Foreldrene ruger p eggene i fire uker.Typisk for tranen er at den skrider rolig avsted p en majestetisk mte. I flukt holdes den lange halsen utstrakt.^ a b Syvertsen, P. O., Ree, V., Hansen, O. B., Syvertsen, ., Bergan, M., Kvam, H., Viker, M. & Axelsen, T. 2008. Virksomheten til Norsk navnekomit for fugl (NNKF) 1990-2008. Norske navn p verdens fugler. Norsk Ornitologisk Forening. www.birdlife.no (publisert 22.5.2008). Beskt 2016-08-07^ BirdLife International. 2015. Grus grus. The IUCN Red List of Threatened Species 2015: e.T22692146A67279384. ^ Carey Krajewski, Justin T. Sipiorski, and Frank E. Anderson (2010) Complete Mitochondrial Genome Sequences and the Phylogeny of Cranes (Gruiformes: Gruidae). The Auk: April 2010, Vol. 127, No. 2, pp. 440-452. ^ del Hoyo, J., Collar, N.J., Christie, D.A., Elliott, A. and Fishpool, L.D.C. 2014. HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Lynx Edicions BirdLife International.^ a b c Archibald, G.W., Meine, C.D., Garcia, E.F.J. & Kirwan, G.M. (2016). Common Crane (Grus grus). In: del Hoyo, J., Elliott, A., Sargatal, J., Christie, D.A. & de Juana, E. (eds.). Handbook of the Birds of the World Alive. Lynx Edicions, Barcelona.(en) trane oversikt og omtale av artene i WORMS-databasen (en) trane i Encyclopedia of Life (en) trane i Global Biodiversity Information Facility (no) trane hos Artsdatabanken (sv) trane hos Dyntaxa (en) trane hos Fauna Europaea (en) trane hos Fossilworks (en) trane hos ITIS (en) trane hos NCBI (en) Kategori:Grus grus bilder, video eller lyd p Wikimedia Commons (en) Grus grus galleri av bilder, video eller lyd p Wikimedia Commons Hentet fra Frode FalkenbergLast ned (grus_grus.mp3)Common Crane p engelskTrane p danskGrtrana p islandskGoarga p nordsamiskTrana p svenskKranich p tyskKjennetegn: En stor og oppreist fugl med bustete bakende. Tranen er stort sett skifergr, men med tegninger i svart og hvitt i hoderegionen. Nebbet er relativt langt og gulgrnt, den har svarte bein og litt brunstenk i det gr p ryggen. Ungfuglene mangler de voksnes tegninger i hodet og p halsen. Habitat: Den trives best p strre myrer i barskogs- og bjrkebeltet, men kan ogs hekke over tregrensa. Myra der selve reiret plasseres kan vre noks liten, men tranereviret innbefatter alltid strre arealer av myr eller dyrket mark for matsk. Utbredelse: Tranen finnes jevnt utbredt i et bredt belte fra Norge i vest, og stover gjennom Asia nesten helt til Stillehavet. Det er srlig de hyereliggende delene av Buskerud, Oppland, Hedmark, Trndelagsfylkene og Nordland som er kjerneomrdet for arten i Norge. De siste rene har det vrt en tendens til spredning mot vest, f.eks. fra Trndelag til Nordmre. Traner er likevel sjeldne p Vestlandet, men hekker noen f plasser ogs vest for vannskillet. Forflytninger: I lpet av hsten trekker tranene ut av landet. Ringmerking har vist at deler av den norske populasjonen overvintrer i Frankrike og p den iberiske halvy. Tranene kommer tilbake til Norge i april. Nring: Tranen kan ete alt fra sm insekter, fisk, amfibier og krypdyr til fugler og sm pattedyr. De spiser ogs br og fr. Hekkebiologi: Traner er territorielle fugler som vanligvis returnerer til samme plass r etter r for hekke. Vrtrekket foregr i april, og eggleggingen i mai s tidlig som snsmeltingen tillater det. Tranene har en eller to unger, som forlater reiret like etter klekking.KategoriVitenskapelig navnNorsk navnKlasseFuglerOrdenTranefuglerFamilieTranefamilienSlektArtTrane Trane. Av Ondrej Prosicky/Shutterstock. Begrenset gjenbruk Grus grus, trane. Foto fra: Lille Vildmose Trane er en stor fugl i tranefamilien. Det er den eneste arten i tranefamilien som hekker i Norge. Vitenskapelig navn Grus grus Beskrevet av (Linnaeus, 1758) Rdlistestatus i Norge LC Livskraftig Global rdlistestatus LC Livskraftig Tema: Norges fugler Grus grus, trane. Foto fra: Sverige En trane er strre enn en stork, med veldig lang hals og lange ben. En voksen trane er mellom 95 og 130 centimeter hy, og veier 4,5-6,1 kilogram. I flukten er halsen rett utstrakt, mens den noe mindre grhegren flyr med s-formet hals. Fjrdrakten er jevnt gr, ofte med noe rustbrun rygg. Halsen er svart og hvit, og hodet har en rd isseflekk. Den hengende, litt strutselignende halen bestr av de forlengede, indre armsvingfjrene. Den er vanligvis meget sky og har et trompetlignende skrik. Hekkeomrdet er stort sett begrenset fra det nordstlige Europa til det nordstlige Russland og Kina. I Norge hekker den spredt p myrer i stlandets lavere og hyere skogtrakter, til Nordland, Troms, og dessuten i Pasvik. Enkelte reirfunn er ogs kjent fra Sr-Vestlandet og Vestlandet. Arten har utvidet sitt hekkeomrde og kt i antall de siste 2030 r.Norske traner overvintrer hovedsakelig i Spania, men vinterutbredelsen har endret seg noe de siste 20 rene. Tranene overvintrer n stadig lengre nord i Europa, og vrtrekket forskyver seg mot tidligere ankomst. Trane. Kurtiserende par i tranedans. Grus grus, trane. Foto fra: Sverige, Hornborgasjn Reiret er stort og bestr av plantedeler. De to eggene ruges av begge kjnn i cirka 30 dager. Ungene blir flygedyktige etter vel to mneder.Traner er altetende, og spiser mest plantekost utenom hekkesesongen. Rtter, ulike planteskudd, blader, br og frukt er viktig plantekost, og fuglene spiser ogs en del korn og ulike grnnsaker og annet p jordbruksland om det er tilgjengelig. P sommeren spiser traner gjerne forskjellige dyr som mus og andre sm pattedyr, samt amfibier, snegler, insekter og ulike reptiler som firfisler og slanger som buorm. Tranene tar ogs en del fisk og andre akvatiske dyr som fanges i vann.Under vrtrekket og den frste tiden etter at paret ankommer hekkeplassen utfrer fuglene en rituell atferd kjent som tranedans. Denne innbefatter strekking og bying av framkropp og hode, slag med vingene og spenstige hopp mens fuglens kraftfulle trompetlignende skrik hyppig hres.Tranedans i sm grupper kan observeres overalt langs fuglenes trekkrute, men